

Αριθμός 3578/2010

Αριθμός 3578/2010

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 4 Δεκεμβρίου 2009, με την εξής σύνθεση: Μ. Βροντάκης, Αντιπρόεδρος, Προεδρεύων, σε αναπλήρωση του Προέδρου, που είχε κώλυμα, Γ. Παπαμεντζελόπουλος, Ν. Ρόζος, Χ. Ράμμος, Δ. Μαρινάκης, Μ. Καραμανώφ, Ι. Μαντζουράνης, Κ. Ευστρατίου, Γ. Ποταμιάς, Μ. Γκορτζολίδου, Ε. Νίκα, Ι. Γράβαρης, Ε. Αντωνόπουλος, Γ. Τσιμέκας, Ι. Ζόμπολας, Π. Καρλή, Δ. Γρατσίας, Β. Καμπίτση, Β. Γρατσίας, Α. Ντέμσιας, Σ. Παραμυθιώτης, Φ. Ντζίμας, Η. Τσακόπουλος, Β. Καλαντζή, Μ. Παπαδοπούλου, Δ. Κυριλλόπουλος, Α. Καλογεροπούλου, Κ. Κουσούλης, Σύμβουλοι, Κ. Φιλοπούλου, Κ. Κατρά, Πάρεδροι. Γραμματέας η Δ. Μουζάκη.

Για να δικάσει την από 10 Ιουνίου 2003 αίτηση:

της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία "Α. Τ. Α.Ε.", που εδρεύει στην Αθήνα (Γκυϊλφόρδου 9), ιδιοκτήτριας του τηλεοπτικού σταθμού «ΑΘΗΝΑ TV», η οποία δεν παρέστη, αλλά ο δικηγόρος που υπογράφει την αίτηση νομιμοποιήθηκε με συμβολαιογραφικό πληρεξούσιο,

κατά 1) του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και 2) του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.), οι οποίοι παρέστησαν με την Νίκη Μ., Ν. Σύμβουλο του Κράτους.

Η πιο πάνω αίτηση παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου, κατόπιν της υπ' αριθμ. 2784/2007 αποφάσεως του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, προκειμένου να επιλύσει η Ολομέλεια το ζήτημα που αναφέρεται στην απόφαση.

Με την αίτηση αυτή η αιτούσα εταιρεία επιδιώκει να ακυρωθεί η υπ' αριθμ. 236/6-5-2003 απόφαση του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, καθώς και κάθε άλλη σχετική πράξη ή παράλειψη της Διοικήσεως.

Η εκδίκαση άρχισε με την ανάγνωση της παραπεμπτικής αποφάσεως, η οποία επέχει θέση εισηγήσεως από τον Εισηγητή, Σύμβουλο Η. Τσακόπουλο.

Κατόπιν το δικαστήριο άκουσε την εκπρόσωπο του Υπουργού και του Ε.Σ.Ρ., η οποία ζήτησε την απόρριψη της υπό κρίση αιτήσεως.

Μετά τη δημόσια συνεδρίαση το δικαστήριο συνήλθε σε διάσκεψη σε αίθουσα του δικαστηρίου και

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφθηκε κατά το Νόμο

1. Επειδή, για την άσκηση της κρινομένης αιτήσεως έχει καταβληθεί το νόμιμο παράβολο (γραμμάρια παραβόλου 891940, 330879/2003).

2. Επειδή, ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως 236/6.5.2003 του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση θεραπείας της αιτούσης κατά

της αποφάσεως 201/1.4.2003 του ίδιου Συμβουλίου. Με την τελευταία αυτή απόφαση είχε επιβληθεί στον τηλεοπτικό σταθμό «ΑΘΗΝΑ Τ.Υ.», τον οποίο εκμεταλλεύεται η αιτούσα, η «διοικητική κύρωση της αμέσου διακοπής της λειτουργίας αυτού». Στην αιτιολογία της προσβαλλομένης πράξεως αναφέρονται και τα εξής: «Ο τηλεοπτικός σταθμός ΑΘΗΝΑ Τ.Υ. είχε υποβάλει αίτηση μετά των νομίμων δικαιολογητικών προς συμμετοχή σε προκηρυχθέντα διαγωνισμό για λήψη αδείας λειτουργίας αυτού. Εντεύθεν ο σταθμός λειτουργεί νομίμως και υποχρεούται να εκπέμπει το δηλωθέν με την αίτησή του πρόγραμμα το οποίο είναι . . . ψυχαγωγικό», πλην αντί του δηλωθέντος προγράμματος «εκπέμπει διαφημίσεις αστροπροβλέψεων, μέντιουμ, χαρτομαντειών, ωροσκοπίων και χειρομαντιών», δηλαδή πρόγραμμα, το οποίο, κατά το Ε.Σ.Π., δεν έχει την ποιοτική στάθμη που επιβάλλει το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος, και ως εκ τούτου, επιβάλλεται η διακοπή λειτουργίας του εν λόγω σταθμού.

3. Επειδή, η αιτούσα ως νόμιμο έρεισμα της λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού της επικαλείται τις διατάξεις των άρθρων 17 παρ. 1 του ν. 2644/1998 και 19 παρ. 2 του ν. 3051/2002. Κατά τις διατάξεις αυτές θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες τηλεοπτικοί σταθμοί, οι οποίοι δεν είναι εφοδιασμένοι με άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας, εφ' όσον πληρούν ορισμένες προϋποθέσεις. Η κρινόμενη αίτηση εισήχθη προς εκδίκαση στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου κατόπιν παραπομπής της με την απόφαση 2784/2007 του Δ' Τμήματος, με την οποία κρίθηκε ότι η δεύτερη από τις παραπάνω διατάξεις (άρθρο 19 παρ. 2 του ν. 3051/2002) κατέστη αντισυνταγματική και το ζήτημα παραπέμφθηκε προς επίλυση ενώπιον της Ολομελείας σύμφωνα με το άρθρο 100 παρ. 5 του Συντάγματος.

4. Επειδή, όπως έχει ήδη γίνει δεκτό (βλ. Σ.τ.Ε. 5040/1987 Ολομ., 1145/1988 Ολομ., 2501/2004 7μ.), με το άρθρο 15 του Συντάγματος, όπως το άρθρο αυτό ίσχυε πριν από την αναθεώρησή του με το Ψήφισμα της 6.4.2001 της Ζ' Αναθεωρητικής Βουλής (το οποίο δεν επέφερε συνταγματική μεταβολή από της εξεταζομένης απόψεως), δεν θεσπίζεται ατομικό δικαίωμα ιδρύσεως ραδιοφωνικού και τηλεοπτικού σταθμού, αλλ' η διαμόρφωση ενός τέτοιου δικαιώματος αφήνεται στον κοινό νομοθέτη, ο οποίος, κατά την ρύθμιση του εν λόγω θέματος, τελεί υπό τους όρους και περιορισμούς της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού. Το κρατικό μονοπώλιο ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών εκπομπών καταργήθηκε με τους νόμους 1730/1987 (Α.145) «Ελληνική Ραδιοφωνία – Τηλεόραση Ανώνυμη Εταιρεία» και 1866/1989 (Α.222) «Ίδρυση Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασεως και παροχή αδειών για την ίδρυση και λειτουργία τηλεοπτικών σταθμών», με τους οποίους επετράπη η ίδρυση και λειτουργία τοπικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, αντιστοίχως, κατόπιν διοικητικής αδείας χορηγουμένης αυτοτελώς (όχι δηλαδή στο πλαίσιο διαγωνιστικής διαδικασίας), βάσει προϋποθέσεων και κατ' εκτίμηση κριτηρίων, που έτασσε ο νόμος. Κατ' εφαρμογήν των νόμων αυτών εκδόθηκαν περιορισμένος αριθμός αδειών τηλεοπτικών σταθμών και μεγάλος αριθμός αδειών ραδιοφωνικών σταθμών. Παράλληλα, από το έτος 1989 και έπειτα άρχισαν να λειτουργούν πολλοί ιδιωτικοί ραδιοφωνικοί και τηλεοπτικοί σταθμοί αυθαιρέτως, χωρίς διοικητική άδεια. Κρίθηκε μάλιστα (βλ. Σ.τ.Ε. 3839/1997 Ολομ.) ότι η εν τοις πράγμασι ίδρυση και λειτουργία τηλεοπτικού σταθμού, χωρίς άδεια, δεν αποτελούν νόμιμο λόγο χορηγήσεως αδείας κατά τον ν. 1866/1989, έστω και αν η Διοίκηση, με την πρακτική που είχε τηρήσει, είχε ανεχθεί ή και υποβοηθήσει την λειτουργία χωρίς άδεια του συγκεκριμένου, καθώς και άλλων τηλεοπτικών σταθμών. Στο πραγματικό αυτό δεδομένο (της ιδρύσεως και λειτουργίας ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών χωρίς άδεια) αναφέρεται η εισηγητική έκθεση του ν. 2328/1995 «Νομικό καθεστώς της ιδιωτικής τηλεόρασης και της τοπικής ραδιοφωνίας, ρύθμιση θεμάτων της ραδιοτηλεοπτικής αγοράς και άλλες διατάξεις» (Α. 159). Κατά την έκθεση, μετά την χορήγηση, μέχρι το έτος 1989, 275 αδειών τοπικών ραδιοφωνικών σταθμών, «το κρατικό ενδιαφέρον για την τοπική ραδιοφωνία ουσιαστικά σταμάτησε, με αποτέλεσμα όλο το ραδιοφωνικό τοπίο να καταστεί ανεξέλεγκτο. Το φαινόμενο της

ιδιωτικής τηλεόρασης διέρρηξε εξ αρχής το νομικό πλαίσιο στο οποίο έπρεπε να κινηθεί. Ο ν. 1866/1989 ήταν λιγότερο συστηματικό και διορατικός απ' ό,τι επέβαλλε το οικονομικό, κοινωνικό και πολιτικό βάρος της ιδιωτικής τηλεόρασης». Κατά την εν λόγω έκθεση, βασικό έργο του Ε.Σ.Ρ. «μέχρι το 1993 μπορούν να θεωρηθούν οι κώδικες δεοντολογίας. . . και η γνώμη του για τη χορήγηση οκτώ αδειών για τηλεοπτικούς σταθμούς με ειδική άδεια δικτύωσης για την απόκτηση εθνικής εμβέλειας και τεσσάρων για τοπικούς τηλεοπτικούς σταθμούς. Η πραγματική τηλεοπτική κατάσταση είχε, βέβαια, εξ αρχής πολύ μικρή σχέση με αυτήν την κατανομή αδειών. . .». Την κατάσταση αυτή επιχείρησε να αντιμετωπίσει ο προαναφερθείς ν. 2328/1995, που θέσπισε νέο λεπτομερές σύστημα ρυθμίσεως, προβλέπον την χορήγηση διοικητικών αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών. Οι βασικές διατάξεις του είναι οι εξής: «Άρθρο 1. 1. Επιτρέπεται η ίδρυση, εγκατάσταση και λειτουργία ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών, που εκπέμπουν σήμα κοινής λήψης από τους οικιακούς δέκτες στους διαθέσιμους για το σκοπό αυτό διαύλους ή τις διαθέσιμες ραδιοσυχνότητες, μόνο μετά από άδεια που χορηγείται σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού. Οι άδειες χορηγούνται για την εξυπηρέτηση του δημόσιου συμφέροντος και η χρήση τους συνιστά δημόσια λειτουργία. Οι σταθμοί στους οποίους χορηγούνται οι άδειες υποχρεούνται να μεριμνούν για την ποιότητα του προγράμματος, την αντικειμενική ενημέρωση, τη διασφάλιση της πολυφωνίας, καθώς και την προαγωγή του πολιτισμού με τη μετάδοση εκπομπών λόγου και τέχνης. . . 3. Οι ιδιωτικοί τηλεοπτικοί σταθμοί της παρ. 1 διακρίνονται σε τρεις (3) κατηγορίες: α. Σε σταθμούς εθνικής εμβέλειας που καλύπτουν το σύνολο της επικράτειας. . . β. Σε σταθμούς περιφερειακής εμβέλειας που καλύπτουν . . . ευρύτερο γεωγραφικό διαμέρισμα, το οποίο οριοθετείται με . . . κοινή απόφαση του Υπουργών Μεταφορών και Τύπου και ΜΜΕ. . . γ. Σε σταθμούς τοπικής εμβέλειας που καλύπτουν τον αντίστοιχο νόμο ή περισσότερους προσδιορισμένους όμορους νομούς. . . 25. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ και των κατά περίπτωση αρμόδιων υπουργών, ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες που είναι τυχόν αναγκαίες για την εφαρμογή των θεμάτων του άρθρου αυτού, εκτός από εκείνα για τα οποία έχουν ήδη παρασχεθεί άλλες νομοθετικές εξουσιοδοτήσεις. Άρθρο 2. 1. Οι άδειες. . . χορηγούνται με απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ [ήδη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, βάσει του άρθρου 4 παρ. 1 περ. α' του ν. 2863/2000, (Α 262)]. 2. Με απόφαση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ [ήδη του Ε.Σ.Ρ., βάσει του άρθρου 4 παρ. 6 περ. α' του ν. 2863/2000, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με το άρθρο 19 παρ. 1 του ν. 3051/2002] προκηρύσσεται, κάθε Σεπτέμβριο, καθώς και όποτε άλλοτε υπάρξουν διαθέσιμες συχνότητες, συγκεκριμένος αριθμός θέσεων αδειών κατά κατηγορία σταθμών. . . 3. Οι αιτήσεις υποβάλλονται μέσα σε αποκλειστική προθεσμία ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της προκήρυξης. . . Στην αίτηση πρέπει να περιλαμβάνονται τα εξής τουλάχιστον στοιχεία: . . . 5. α) Η αίτηση συνοδεύεται από πλήρη και άρτια τεχνική μελέτη. β) Η αίτηση που υποβάλλεται από νομικό πρόσωπο πρέπει να συνοδεύεται από τα κατά νόμον αναγκαία νομιμοποιητικά έγγραφα. γ) . . . δ) Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης εξετάζει και αξιολογεί συγκριτικά για κάθε κατηγορία και περιοχή τις αιτήσεις και βαθμολογεί τους αιτούντες με σύστημα μορίων το οποίο καθορίζεται στην επόμενη παράγραφο. . . 6. Όλες οι αιτήσεις. . . αξιολογούνται με σύστημα βαθμολόγησης με μόρια με βάση τα παρακάτω κριτήρια: α) Κριτήριο χρόνου λειτουργίας του σταθμού. . . β) Κριτήριο απασχολούμενου προσωπικού. . . γ) Κριτήριο πραγματικής επένδυσης και πληρότητας εξοπλισμού. . . δ) Κριτήριο προγραμματικής πληρότητας. . . 11. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται μετά από πρόταση του Υπουργού Τύπου και ΜΜΕ, ρυθμίζονται όλες οι λεπτομέρειες που είναι αναγκαίες για την εφαρμογή των θεμάτων του άρθρου αυτού, εκτός εκείνων για τα οποία έχει παρασχεθεί άλλη νομοθετική εξουσιοδότηση». Προκηρύξεις για την έκδοση αδειών λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών τοπικής και περιφερειακής εμβέλειας δημοσιεύθηκαν την 11.3.1998 (οι υπ' αριθμ. 4774/Ι και 4775/Ι, ΦΕΚ Β' 14 και 15, αντιστοίχως) και την 17.7.1998 (η υπ' αριθ. 15011/Ε, ΦΕΚ Β' 36). Ακολούθως, την 13.10.1998,

δημοσιεύθηκε ο ν. 2644/1998 «Για την παροχή συνδρομητικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών. . .» (Α' 223), το άρθρο 17 του οποίου ορίζει τα εξής: «Μεταβατικές διατάξεις για τους όρους λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών: 1. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας που λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου και έχουν υποβάλει εμπροθέσμως αίτηση για χορήγηση άδειας λειτουργίας ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού σύμφωνα με τη διαδικασία των υπ' αριθ. 4775/1/3.3.1998 (ΦΕΚ παρ. 15), 4774/1/3.3.1998 (ΦΕΚ παρ. 14), 15011/Ε/13.7.1998 (ΦΕΚ παρ. 36) αποφάσεων του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες εντός της γεωγραφικής περιοχής που αντιστοιχεί στον αναγραφόμενο στην αίτησή τους Χάρτη Συχνοτήτων του Παραρτήματος ΙΙ της υπ' αριθμ. 15587/Ε/19.8.1997 κοινής απόφασης των Υπουργών Μεταφορών και Επικοινωνιών και Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης (ΦΕΚ 785 Β'), μέχρι την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης με την οποία θα χορηγηθούν άδειες λειτουργίας ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών για την αντίστοιχη περιοχή ή μέχρι την έκδοση απορριπτικής απόφασης μετά την ολοκλήρωση του προβλεπόμενου στο άρθρο 2 παρ. 5 περιπτώσεις γ' και δ' του ν. 2328/1995 ελέγχου συνδρομής των νόμιμων προϋποθέσεων ή της επάρκειας της τεχνικής μελέτης. . . 2. Οι αναφερόμενοι στην προηγούμενη παράγραφο τηλεοπτικοί σταθμοί οφείλουν να τηρούν τους προβλεπόμενους από το άρθρο 3 του ν. 2328/1995 κανόνες λειτουργίας, καθώς και αυτούς που προβλέπονται από τους ισχύοντες κώδικες δεοντολογίας του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης και τη νομοθεσία περί προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας. Η παραβίαση των ανωτέρω κανόνων, η οποία διαπιστώνεται με βάση τεκμηριωμένη και ειδικά αιτιολογημένη καταγγελία παντός έχοντος έννομο συμφέρον, έχει ως συνέπεια την άμεση διακοπή λειτουργίας του τηλεοπτικού σταθμού, με απόφαση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, καθώς και την αρνητική αξιολόγηση του σταθμού αυτού κατά τη βαθμολόγηση από το Ε.Σ.Ρ. του προβλεπόμενου από το άρθρο 2 παρ. 6 του ν. 2328/1995 κριτηρίου της προγραμματικής πληρότητας ...». Στην εισηγητική έκθεση του άρθρου 17 του παραπάνω ν. 2644/1997 αναφέρονται τα εξής: «Με το άρθρο αυτό τίθενται οι βάσεις για μια αποτελεσματική εφαρμογή των διατάξεων της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας, κατά το μεταβατικό στάδιο της εξέλιξης της διαδικασίας που θα οδηγήσει στην αδειοδότηση όλων των τηλεοπτικών σταθμών. Συγκεκριμένα με τη διαμόρφωση του Χάρτη Συχνοτήτων και τη δημοσίευση των προκηρύξεων για τη χορήγηση των αδειών λειτουργίας ιδιωτικών τηλεοπτικών σταθμών εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας, η μεγάλη προσπάθεια που έχει αναληφθεί για την εδραίωση της νομιμότητας και της διαφάνειας στο ραδιοτηλεοπτικό τοπίο, για πρώτη φορά στη χώρα μας, έχει πλέον εισέλθει στην τελική ευθεία. Σε αντίθεση με την πλειονότητα των λειτουργούντων τηλεοπτικών σταθμών που έχουν υποβάλλει αίτηση συμμετοχής στην προβλεπόμενη από το νόμο διαγωνιστική διαδικασία χορήγησης αδειών, ένας αριθμός τηλεοπτικών σταθμών επέλεξε την οδό της παρανομίας, αγνοώντας επιδεικτικά τους κανόνες και τους εν γένει θεσμούς της χώρας μας (παράβαση κανόνων δεοντολογίας μεταδιδόμενου προγράμματος, αποφυγή καταβολής πνευματικών δικαιωμάτων, παρεμβολή στις συχνότητες αεροπλοΐας, ενόπλων δυνάμεων κλπ.). Γι' αυτόν ακριβώς το λόγο καθίσταται πλέον αναγκαίος ο διαχωρισμός, που επιχειρεί η προτεινόμενη ρύθμιση, μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών λειτουργούντων τηλεοπτικών σταθμών....».

5. Επειδή, οι διαγωνιστικές διαδικασίες, στις οποίες αναφέρεται το παρατεθέν άρθρο 17 του ν. 2644/1998, δεν ολοκληρώθηκαν. Την έκβασή τους ερύθμισε ο ν. 3051/2002 (Α. 220/20.9.2002). Με τον νόμο αυτόν, με τον οποίο το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης απέκτησε την αποφασιστική αρμοδιότητα εκδόσεως των προκηρύξεων των διαδικασιών αδειοδότησεως ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών σταθμών, ορίσθηκαν και τα εξής: «Άρθρο 19. 1. ... 2. Διαγωνιστικές διαδικασίες με αντικείμενο τη χορήγηση αδειών για τη λειτουργία των τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης ή για την παροχή συνδρομητικών τηλεοπτικών υπηρεσιών μέσω επίγειων αποκλειστικά πομπών, οι οποίες δεν έχουν ολοκληρωθεί κατά την

ημερομηνία έναρξης της ισχύος του παρόντος νόμου και στις οποίες η συνδρομή των νόμιμων προϋποθέσεων των αιτούντων έχει ελεγχθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 2 παρ. 5 του Ν. 2328/1995 και του άρθρου 5 παρ. 3 εδάφ. α' του Ν. 2644/1998, καταργούνται. Για την κατάργηση των διαδικασιών του προηγούμενου εδαφίου εκδίδεται σχετική διαπιστωτική πράξη του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης. 3. Οι τηλεοπτικοί σταθμοί περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας οι οποίοι, κατά την έναρξη της ισχύος του παρόντος νόμου, θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 του Ν. 2644/1998, εξακολουθούν να θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες μέχρι την πρώτη εφαρμογή του άρθρου 2 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 με την έκδοση αδειών λειτουργίας για την αντίστοιχη γεωγραφική περιοχή. 4. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Υπουργού Τύπου και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, μπορεί να καθορίζονται ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις, καθώς και άλλη λεπτομέρεια σχετικά με τα υποβαλλόμενα, κατ' εφαρμογή των άρθρων 2 παρ. 5 και 7 παρ. 3 του Ν. 2328/1995 και 5 παρ. 2 του Ν. 2644/1998, στοιχεία και λοιπά δικαιολογητικά. . .». Στην εισηγητική έκθεση του παραπάνω άρθρου 19 αναφέρεται ότι η εφαρμογή των διατάξεων περί των νέων αρμοδιοτήτων του Ε.Σ.Ρ. «συνεπάγεται την επανέναρξη όλων των υπό εξέλιξη διαγωνιστικών διαδικασιών» και ότι με το άρθρο αυτό ρυθμίζεται «το μεταβατικό καθεστώς των φορέων παροχής τηλεοπτικών υπηρεσιών που θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούντες με βάση το ισχύον σήμερα μεταβατικό καθεστώς λειτουργίας». Επακολούθησε η έκδοση του π.δ. 234/2003 «Όροι και προϋποθέσεις για τη χορήγηση αδειών ίδρυσης, εγκατάστασης και λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών ελεύθερης λήψης» (Α. 210/1.9.2003), καθώς και προκηρύξεων του Ε.Σ.Ρ. για την χορήγηση αδειών ιδρύσεως και λειτουργίας των τηλεοπτικών σταθμών εθνικής, περιφερειακής και τοπικής εμβέλειας. Διατάξεις των εν λόγω διατάγματος και προκηρύξεων ακυρώθηκαν με τις αποφάσεις 2502, 2504 και 2508/2.8.2005 του Συμβουλίου της Επικρατείας. Οι διαδικασίες αδειοδοτήσεως, που κινήθηκαν με τις παραπάνω προκηρύξεις ήσαν εν εξελίξει κατά τον χρόνον συζητήσεως της κρινομένης υποθέσεως ενώπιον του Δ' Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας ήτοι την 17.5.2005, εν τέλει δε δεν ολοκληρώθηκαν. Επακολούθησε η δημοσίευση του ν. 3444/2006 (Α.46/2.3.2006), το άρθρο 15 παρ. 7 περ. β του οποίου όρισε ότι «Οι προκηρύξεις για τη χορήγηση τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών αδειών θα εκδοθούν μέχρι τις 30.6.2006». το άρθρο 9 παρ. 2 του ν. 3548/2007 (Α.68/20.3.2007) παρέτεινε την παραπάνω προθεσμία μέχρι την 30.6.2007. επακολούθησε η θέσπιση του ν. 3592/2007 «Συγκέντρωση και αδειοδότηση επιχειρήσεων Μέσων Ενημέρωσης. . .» (Α.161/ 19.7.2007), ο οποίος επέφερε σημαντικές τροποποιήσεις στο σύστημα αδειοδοτήσεως των τηλεοπτικών και ραδιοφωνικών σταθμών, όρισε δε ότι «Ως [νομίμως] λειτουργούντες τηλεοπτικοί περιφερειακοί σταθμοί νοούνται εκείνοι που θεωρείται ότι λειτουργούν νομίμως, σύμφωνα. . .» με τις παρατεθείσες διατάξεις των ν. 2644/1998, 3051/2002 και 3444/2006 (άρθρο 5 παρ. 7) και ότι η ίδια ως άνω προθεσμία κινήσεως της διαδικασίας αδειοδοτήσεως «παρατείνεται. . . μέχρι την 31.10.2007» (άρθρο 20 παρ. 5). η ίδια πάντοτε προθεσμία παρατάθηκε μέχρι την 31.10.2008 με το άρθρο δεύτερο παρ. 1 του ν. 3640/2008 (Α.22/14.2.2008), μέχρι την 30.6.2009 με το άρθρο 9 του ν. 3723/2008 (Α.250/9.12.2008) και μέχρι την 31.12.2009 με το άρθρο 37 του ν. 3779/2009 (Α. 122/21.7.2009).

6. Επειδή, η διάταξη του άρθρου 17 παρ. 1 του ν. 2644/1998, σχετικά με την νομιμοποίηση της λειτουργίας ορισμένων παρανόμως λειτουργούντων τηλεοπτικών σταθμών, οι οποίοι θεωρούνται υπό προθεσμίαν ως «νομίμως λειτουργούντες», θεσπίσθηκε σε χρόνο, κατά τον οποίο είχαν ήδη κινηθεί, με την έκδοση προκηρύξεων, και ήσαν εν εξελίξει διαγωνιστικές διαδικασίες κατά τις πάγιες διατάξεις του ν. 2328/1995, ευλόγως δε αναμενόταν η ολοκλήρωσή τους σε σχετικά βραχύ χρονικό διάστημα, με την έκδοση των αντιστοίχων αδειών, και η συνακόλουθη λήξη της ισχύος της διατάξεως αυτής. Αντιθέτως, με τις διατάξεις του άρθρου 19

του μεταγενέστερου ν. 3051/2002 παρατάθηκε το καθεστώς λειτουργίας των ιδίων τηλεοπτικών σταθμών επ' αόριστον, εφ' όσον με αυτές καταργήθηκαν οι αρξάμενες διαγωνιστικές διαδικασίες χωρίς να έχουν προκηρυχθεί νέες και χωρίς να τάσσεται στην Διοίκηση εύλογη προθεσμία, μέσα στην οποία θα έπρεπε να έχει ολοκληρώσει την αδειοδότηση των τηλεοπτικών σταθμών περιφερειακής και τοπικής εμβάλειας. Όμως, η υπό τις εκτεθείσες συνθήκες επ' αόριστον ανοχή της λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών, οι οποίοι ιδρύθηκαν και λειτούργησαν παρανόμως, αντίκειται προς το Σύνταγμα. Πρώτον μεν αντιβαίνει προς την θεμελιώδη συνταγματική αρχή του Κράτους Δικαίου, από την οποία απορρέει η υποχρέωση του Κράτους να εγγυάται υπέρ των πολιτών την πιστή εφαρμογή του νόμου και να προασπίζει τα δημόσια αγαθά. Τούτο επιτυγχάνεται με την αποτελεσματική λειτουργία των κρατικών υπηρεσιών εφαρμογής και επιβολής του νόμου. Έτσι διαφυλάσσεται το κύρος του νόμου και επιβεβαιώνεται η εμπιστοσύνη των πολιτών στην έννομη τάξη, που πρέπει να γίνεται από όλους σεβαστή. Δημόσιο δε αγαθό αποτελούν οι αριθμητικά περιορισμένες ραδιοσυχνότητες για την πραγματοποίηση τηλεοπτικών εκπομπών αναλογικού σήματος. το δημόσιο αυτό αγαθό προσβάλλεται όταν η χρήση των ραδιοσυχνοτήτων γίνεται χωρίς την απαιτούμενη διοικητική άδεια, δηλαδή αυθαίρετως και παρανόμως. Δεύτερον δε, η επίμαχη ρύθμιση αντιβαίνει προς την συνταγματική αρχή της ισότητας. Διότι θέτει τα πρόσωπα εκείνα, τα οποία, ενώ είχαν την πραγματική δυνατότητα και την βούληση να ιδρύσουν τηλεοπτικό σταθμό, δεν το έπραξαν όμως αυθαίρετως και δεν παρέβησαν τον νόμο, σε εξόχως μειονεκτική μοίρα σε σχέση με τα πρόσωπα, τα οποία, με την αυθαίρετη κατάληψη ραδιοσυχνότητας, ίδρυσαν παρανόμως, χωρίς δηλαδή άδεια, τηλεοπτικό σταθμό. Πράγματι, τα τελευταία αυτά πρόσωπα νέμονται τομέα της αγοράς τηλεοπτικών υπηρεσιών, η λειτουργία της οποίας μάλιστα συνδέεται με την, καίριας σημασίας σε μία δημοκρατική πολιτεία, άσκηση των δικαιωμάτων του πληροφωρείν και του πληροφωρείσθαι. Η ρύθμιση των επίμαχων διατάξεων θα ήταν, ενδεχομένως, συνταγματική εάν συνέτρεχαν εκ παραλλήλου και σωρευτικώς δυο προϋποθέσεις. Αφ' ενός μεν εάν η διάταξη του άρθρου 19 παρ. 2 του ν. 3051/2002 δεν εξαρτούσε την εφαρμογή της κατά κύριο λόγο από το συμπτωματικό γεγονός της λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών σε δεδομένο χρόνο, αλλά και από κριτήρια συναπτόμενα προς την ύπαρξη πραγματικών καταστάσεων, οι οποίες, αν και δημιουργήθηκαν αυτογνωμόνως, χρήζουν, κατά την κρίση του νομοθέτη νομικής προστασίας, ανεκτής πάντως από το Σύνταγμα. Αφ' ετέρου δε εάν η διάταξη αυτή ήταν περιορισμένης χρονικής ισχύος, εάν προέβλεπε δηλαδή έναν οπωσδήποτε οριστό καταληκτικό χρόνο ανοχής της λειτουργίας των νομιμοποιούμενων τηλεοπτικών σταθμών. ο χρόνος δε αυτός θα έπρεπε να είναι εύλογος, ως απολύτως αναγκαίος, να αντιστοιχεί δηλαδή προς τον χρόνο, ο οποίος απαιτείται για την ολοκλήρωση μιας το ταχύτερον δυνατόν κινουμένης διαδικασίας αδειοδότησεως και, πάντως, να μη υπερβαίνει ένα όριο, πέρα του οποίου, υπό οποιεσδήποτε περιστάσεις, η εξαίρεση, δηλαδή η προσωρινή ανοχή της λειτουργίας τηλεοπτικών σταθμών που ιδρύθηκαν και λειτούργησαν παρανόμως με την αυθαίρετη κατάληψη ραδιοσυχνότητας, καθίσταται πλέον κανόνας που παραμερίζει το πάγιο – και εναρμονιζόμενο προς το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος – νομοθετικό καθεστώς. Η υπέρβαση αυτού του ορίου δεν μπορεί σε καμμία περίπτωση να γίνει ανεκτή από την συνταγματική τάξη. Ανεξαρτήτως δε του ζητήματος αν κατά τον χρόνο θεσπίσεως της διατάξεως του άρθρου 19 παρ. 2 του ν. 3052/2002 συνέτρεχε η πρώτη από τις παραπάνω προϋποθέσεις, οπωσδήποτε δεν συνέτρεχε η δεύτερη, δεδομένου ότι η διάταξη αυτή δεν ήταν περιορισμένης χρονικής ισχύος, δεν όριζε δηλαδή συγκεκριμένο και εύλογο, κατά τ' ανωτέρω, χρόνο λήξεως της ισχύος της. Επομένως, η επίμαχη διάταξη ήταν ήδη κατά τον χρόνο θεσπίσεώς της αντισυνταγματική. Σε κάθε δε περίπτωση κατά τον χρόνο της πρώτης συζητήσεως της κρινομένης υποθέσεως (17.5.2005), ήτοι δέκα (10) περίπου έτη μετά τη θέσπιση του ν. 2328/1995, επτά (7) έτη μετά την δημοσίευση των πρώτων προκηρύξεων για την αδειοδότηση τηλεοπτικών σταθμών και τρία (3) έτη μετά την θέση σε ισχύ των διατάξεων του άρθρου 19 παρ. 2 και 3 του ν. 3051/2002, τα χρονικά όρια της συνταγματικής

ανοχής είχαν, πλέον, εξαντληθεί και η επίμαχη διάταξη είχε οπωσδήποτε καταστεί αντισυνταγματική και, ως εκ τούτου, αντίσχυρη, διότι η περαιτέρω διατήρησή της σε ισχύ θα ήταν, κατά τ' ανωτέρω, αντίθετη προς το Σύνταγμα.

7. Επειδή, κατ' ακολουθίαν, η λειτουργία του τηλεοπτικού σταθμού της αιτούσης κατά τον κρίσιμο εν προκειμένω χρόνο της συζητήσεως της κρινόμενης αιτήσεως ενώπιον του Δ' Τμήματος δεν μπορούσε να στηριχθεί στην -ανίσχυρη κατά τ' ανωτέρω- διάταξη του άρθρου 19 παρ. 3

του ν. 3052/2002. Ούτε, εξ άλλου, άλλη διάταξη νόμου ή διοικητική πράξη επέτρεπε την λειτουργία αυτή κατά τον παραπάνω χρόνο. Επομένως, η ακύρωση της προσβαλλομένης πράξεως παρίσταται αλυσιτελής, εφ' όσον ακόμη και αν η πράξη αυτή εκτοπισθεί από την έννομη τάξη, η λειτουργία του τηλεοπτικού σταθμού της αιτούσης δεν είναι επιτρεπτή. Συνεπώς, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί.

8. Επειδή, το Δικαστήριο, εκτιμώντας, κατά το άρθρο 39 παρ. 1 του π.δ. 18/1989 (Α.9) τις περιστάσεις, απαλλάσσει την αιτούσα από την δικαστική δαπάνη του Δημοσίου.

Διά ταύτα

Απορρίπτει την κρινόμενη αίτηση.

Διατάσσει την κατάπτωση του παραβόλου.

Η διάσκεψη έγινε στην Αθήνα στις 2 Μαρτίου 2010

Ο Προεδρεύων Αντιπρόεδρος Η Γραμματέας

Μ. Βροντάκης Δ. Μουζάκη

και η απόφαση δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση της 1ης Νοεμβρίου 2010.

Ο Πρόεδρος Η Γραμματέας

Π. Πικραμμένος Ε. Κουμεντέρη

1

-1-

Αριθμός 3578/2010